

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

Cap. I. De Contractum essentia, & varietate, vbi de promissione.

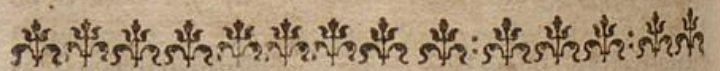
urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

Tolet. 171. *Qui laesum honorem, aut famam non potest restituere, tenetur ne aliter compensare? Toletus* docet pecunia, aut alia re compensare debere. Ego cum *Saa* & aliis existimo tam pretiosam gemmam haud pecunia compensabilem. Unde qui non potest restituere famam, tenetur ad nihil. Perat ille veniam, & sufficit. Addiderim tamen virum illustrem, longè inferioris hominis debere pecuniâ ablatum honorem compensare, si aliter nō possit, aut pro Superiori nobilitate nō debeat.

se 172. *Num sit peccatum mortale cum onere restituendi quem seipsum infamare? In re valde graui affirmo, cum falsò sibi delictum imputauit. Imò cum se verum dicendo infamat, potest mortale esse ex scandalo, vel damno secuto: alioquin lolum veniale est. Quid si tormentorum timore se & alios infamat, & periculo mortis exponit? Nec videtur condemnandus peccati, nec obligandus ad restitutionem. Licet ne peccatum meum prode, cum alteri imputari video? Licet, sed non teneris. Potes etiam tacere, cum crimen tibi imponitur, quod alius gessit. Ex *Molina, Saa, & aliis.**

Saa. 173. *Debetur restitutio fama cuidam persona bene de Republica merita, potest ne hac huiusmodi restitutionem remittere? Potest; quia quilibet famæ aut honoris est dominus, dummodo Reipublicæ ipsius fama non lædatur. Si tamen remittat, infamator ab obligatione iustitiæ liberabitur. *Saa.**

Saa. 174. *Qui famam læsit alienam, tenetur ne cum suo maiori damno quam alteri dedit, restituere? Tenetur, vti *Valentia* docet. Addit famosi libelli auctorem teneri per contrarium libellum restituere. *Toletus* autem affirmat lædentem famam interdum cum periculo vitæ debere restitutioni operam dare, vti si Regni, aut Reipublicæ fama restituenda.*

EXAMEN III.

De Iustitia, circa materiam de Contractibus
in communi.

CAPVT PRIMVM.

De Contractuum essentia, & varietate. Vbi de
promissione.

S. I.
Contra-
ctus, 1. *Quid Contractus? Est actus externus inter duos vel plures ex consensu ipsarum, vltro citroque obligationem*

gationem pariens saltem in foro conscientiae, modò non sit irritus iure naturae vel positivo.

2. *Quotuplex est Contractus?* Multiplex quidem. Alius *Onerosus*, per quem onus imponitur. Alius *Lucretivus* seu *Gratuitus*, quo aliquid promittitur, vel traditur absque pretio vel mercede, qualis est *Commodatum*, *Mutuum*, *Precarium*, *Depositum*, vel *Testamentum*. Alius fit in gratiam recipientis tantum, ut *Mutuum*. Alius in gratiam tradentis tantum, ut contingit in deposito plerumque. Alius fit in gratiam & bonum utriusque, ut *Emprio*, *Permutatio*, *Pignus*. Alius est simplex & absolutus, & alius conditionalis. Alius licitus, & alius illicitus. Alius perpetuus, alius temporalis. Alius *Nominatus*, seu qui proprium habet nomen, ut *emptio* & *venditio*. Alius *Innominatus*, qui proprio caret nomine. Cuius equidem innominati contractus quatuor sunt species. 1. *Do ut des*, v. gr. si tradas Antonio panem, ut ipse tibi vinum largiatur. *Facio ut des*, v. gr. si servias Petro, ut ipse te doceat. 3. *Do ut facias*, v. gr. si labores pro Ioanne, ut ipse det tibi panem. 4. *Facio ut facias*, v. gr. si Franciscus laboret pro te, & tu pro illo laborem impendas. Alius dicitur contractus *Bona fidei*, in quo iudex iudicat ex aequo & bono, non ex rigore legis, & iuris scripti. Alius dicitur *Stricti iuris*, in quo iudex iudicat ex rigore legis & pactionis adstrictus ad verba, qualis est *donatio*, *affecuratio*, &c. Alij contractus perficitur re ipsa, alij verbis, & requirunt certam verborum formam, qualis est *stipulatio*. Alij solo consensu perficiuntur exteriori utrimque explicato, qualis est *venditio*. Alius dicitur *Pactum nudum*, quod in sola conventionione consistit; & alius contractus *Vestitus*, qui maiorem habet firmitatem, & robur, quam habeat nudum pactum. Vestitur autem multipliciter. 1. *Re ipso*, ut si ex altera parte sit adimpletus. 2. *Verbis*, accedente forma stipulationis. 3. *Scriptura*, ut si quis sibi satisfactum esse fatetur. 4. *Iuramento* & specifico nomine contractus, ut sunt contractus nominati in suo genere perfecti. Alij denique *Quasi contractus* nominantur. Hi sunt *Tutela*, *cura*, *negotia gesta*, & alia quae fiunt ex aliquo officio, sed non confurgunt ex vero contractu.

3. *Quinam consensus ad contractum requiritur?* *Necessarius* §. 2. est consensus liber, promissorius expressus externo signo, *Promissio* formalis, vel virtualis.

4. *Quid est promissio, qua necessaria est contractui?* *Deliberata*, & *spontanea fidei obligatio* facta alicui, de re aliqua bona, & possibili.

5. *Sunt ne iure positivo aliqua irrita promissiones?* Ita plane, vt quæ præbent occasionem peccandi, quæ libertatem disponendi de rebus suis tollunt, & similes.

6. *Obligat ne interna promissio?* Deo quidem facta obligat; quia & cognoscit, & acceptat; homini autem minime; quia non agnoscens non potest acceptare.

7. *Externa autem obligat ne ante acceptationem?* Minime nec iure naturali, nec positivo. Excipe aliquas priuilegiatas promissiones, v. gr. factam ciuitati ad reparationem factam vniuersitati, vel Ecclesiæ, aut Hospitali. Hæc enim etiam si non acceptentur obligationem ob commune bonum inducunt.

8. *Obligat ne promissio externa acceptata, sub mortali?* Si fit rei notabilis, obligat; & datur ei de iure Canonico actio.

9. *Obligatur ne, qui non habet propositum promittendi, sed utitur promissoris verbis ad firmum propositum significandum?* Non obligatur nisi ratione damni.

10. *Obligat promissio acceptata de re illicita?* Minime; quia nec huiusmodi res potuit promitti, nec acceptari.

11. *Quid si causa ob quam promissio facta est non subsistat aut si verum, vel personarum mutetur status?* Si arbitrio prudentis status ille mutatus illum euentum non comprehendat, & si causa non subsistat, non obligat acceptata promissio.

12. *Contractus ex graui metu factus est ne irritus?* Non est irritus quidem ipso iure: irritari tamen potest ab eo, qui passus est metum. *Quid si leuis sit metus?* Etiam ex leui, potest in conscientia foro irritari. Idem affirmo in distractionibus & remissionibus contractuum, & in reuerentiali metu, si minime coniunctæ sint, aut grauis offensionis timor. Id quod locum habet etiam suo modo in importunis precibus, quæ alia via repellere non possunt.

de dissolutionibus

CAPVT II.

Quinam possint, aut non possint contrahere; & de restitutione ex contractu.

13. *Quinam possunt contrahere?* Contrahere generaliter possunt qui bonorum administrationem habent.

Possunt ne minores? Non possunt sine curatoribus, cum illis possint sicut & Pupilli cum Tutoribus. Perfecto absque curatoribus obligantur naturaliter, & in conscientia, aliquibus